

**Міністерство освіти і науки України
Харківська державна зооветеринарна академія
Факультет технологій продукції тваринництва та
менеджменту
Кафедра технології тваринництва та птахівництва ім. академіка М. Д.
Потьомкіна**

М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

*Методичні вказівки і завдання для лабораторно-практичних
занять студентів 4 курсу
з напрямку підготовки
204 “Технологія виробництва та переробки продукції
тваринництва” з дисципліни
« Технологія виробництва яловичини»*

Укладачі:
доценти: Криворучко Ю.І.,
Зандарян В.А.

Харків, 2018

УДК 636.082

Криворучко Ю.І., Зандарян В.А., М'ясна продуктивність великої рогатої худоби : Методичні вказівки і завдання для лабораторно-практичних занять студентів 4 курсу з напряму підготовки 204“Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва” з дисципліни “Технологія виробництва яловичини” – Харків: РВВ ХДЗВА, 2018. – 8 С.

Рецензенти: Прудніков В.Г. – зав. кафедрою переробки та стандартизації продукції тваринництва, професор, доктор с.г. наук

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри протокол №
від _____ 2018 року

Відповідальний за випуск – доцент Ю.І.Криворучко

Підписано до друку
Формат 60x84; 1 : 16. Ум.др..арк.
Наклад – 100 примірників. Оригінал – макет підготував
Ю.І.Криворучко

Видавництво РВВ ХДЗВА, 2018

Тема: М'ясна продуктивність великої рогатої худоби

Мета завдання: Вивчити способи і принципи зажиттєвої оцінки показників м'ясної продуктивності худоби; навчитись визначати забійну масу, забійний вихід в залежності від віку, статі і породи. Вивчити вимоги до шкіряної сировини худоби.

Теретичне обґрунтування: М'ясна продуктивність великої рогатої худоби є її важливою властивістю.

Висока питома вага яловичини у загальному обсязі виробництва зумовлена тим, що на неї завжди великий попит як на повноцінний, багатий на білок продукт, виробництво якого найдешевше, оскільки яловичину можна одержувати на раціонах з високою питомою вагою об'ємистих кормів.

Перетравність яловичини організмом людини сягає 95%, а включення до раціону 100 г вареної яловичини забезпечує 50% необхідної кількості білка і дає 200 ккал. М'ясні якості тварин оцінюють за умовою таких ознак: конституція і екстер'єр, жива маса, вгодованість, скороспілість, оплата кормів продукцією.

М'ясність тварин оцінюють як за життя тварин, так і після їх забою. Після забою тварини одержують тушу, жир-сирець, субпродукти, ендокринно-ферментну сировину і шкіру. Для оцінки м'ясної продуктивності тварин після забою використовують такі показники, як маса туші, забійна маса, забійний вихід, морфологічний, сортовий і хімічний склад туші, смакові якості та калорійність м'яса.

Туша – це тіло забитої тварини без голови, шкіри, внутрішніх органів, внутрішнього сала і кінцівок – передніх по зап'ясний, а задніх – по скакальний суглоби.

Маса і склад туші зумовлюються віком, породою, вгодованістю, рівнем і типом годівлі та статтю тварини.

Забійна маса – це маса туші і внутрішнього сала. Відношення забійної маси до передзабійної живої маси тварини після 24-годинної голодної витримки, виражене у відсотках, має назву забійного виходу. Шкіряна сировина худоби має цінні властивості.

Методика виконання завдань

Завдання 1. Визначити живу масу тварин різної вгодованості.

1. Жива маса тварин різної вгодованості

№ п/п	Кличка і інв. №	Вік, років	Вгодованість	Обхват грудей за лопатками, см	Пряма довжина тулуба (стрічкою), см	Коса довжина тулуба (палицею), см	Жива маса, кг	
							За Ключер Штраухом	За Трухановським
1								
2								

Зробити висновки.

Завдання 2. Облік росту м'ясної продуктивності молодняка великої рогатої худоби.

За даними індивідуального завдання студент обчислює абсолютний, відносний і середньодобовий приріст молодняка великої рогатої худоби.

Абсолютний приріст визначається за якийсь період часу (за місяць, за період відгодівлі і т.д.) за формулою:

$$AP = M_k - M_p, \text{ (кг)}$$

де M_k – маса тварини у кінці контрольного періоду;

M_p – маса тварини на початку періоду.

Середньодобовий приріст визначається за контрольний період за формулою:

$$SP = (M_k - M_p) / P \times 1000, \text{ (г)}$$

де P – період, який пройшов між двома зважуваннями, днів.

Відносний приріст (V_p), який показує енергію росту, або коефіцієнт росту, визначають у процентах за формулами:

$$V_p = \frac{M_k - M_p}{M_p} \times 100$$

, або

$$V_p = \frac{M_k - M_p}{M_p + M_n} \times 100$$

2.Динаміка приростів живої маси молодняка великої рогатої худоби

Вік	Телиці				Бугайці			
	Жива маса, кг	Абсолютний при-ріст, кг	Середньодобовий при-ріст, г	Відносний при-ріст, %	Жива маса, кг	Абсолютний при-ріст, кг	Середньодобовий при-ріст, г	Відносний при-ріст, %
При народженні								
2 міс								
4 міс								
7 міс								
9 міс								
12 міс								
15 міс								
18 міс								
0-18 міс								

Зробити висновки.

Завдання 3. На підставі даних викреслити криві зміни живої маси, середньодобових приростів, відносного приросту телиць і бугайців у різні періоди розвитку.

Завдання 4. Скласти план росту бугайців різних за живою масою і швидкості.

4. План росту і потреба у кормах бугайців, яких вирощують на м'ясо

Вік. місяців	Жива маса на початку, кг	Середньодобовий приріст, г	Приріст за період, кг	Жива маса в кінці періоду, кг	Потреба за нормою на фактичний приріст, к.од.	
					За добу	За місяць
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
Усього за період						

Зробити висновки.

Завдання 5. Визначити забійну масу, забійний вихід, кількість їстівних і неїстівних частин у туші, коефіцієнт м'ясності в залежності від віку, статі і напрямку продуктивності тварин.

5. Зміна м'ясної продуктивності худоби різного віку, статі, породи

Показники	Жива маса, кг	Маса туші, кг	Маса внутрішнього сала, кг	Забійна маса, кг	Забійний вихід, кг	Кількість їстівних речовин		Кількість неїстівних речовин		Коефіцієнт м'ясності
						кг	%	кг	%	
Бугаї української м'ясної породи										
Корови волинської м'ясної породи										
Телиці 18 міс.										
Бугайці 18 міс.										

Зробіть висновки за даними таблиці.

Контрольні питання

1. За якими показниками можна оцінити м'ясну продуктивність тварин за їх життя?
2. Що називається тушою?
3. Як визначити забійну масу?
4. Що називається забійним виходом, як він обчислюється?
5. Як визначити абсолютний та відносний приріст?
6. Як визначити середньодобовий приріст?
7. Як визначити живу масу корів різної вгодованості?
8. Як визначити вгодованість худоби?

Завдання для самостійної роботи

- 1.Визначити забійну масу, забійний вихід, кількість їстівних і неїстівних частин у туші, коефіцієнт м'ясності в залежності від віку, статі і породи.
- 2.Визначити живу масу корів різної вгодованості.
- 3.Облік росту м'ясної продуктивності молодняка великої рогатої худоби.
- 4.Викреслити криві зміни живої маси, приростів телиць і бугайців у різні періоди розвитку.
- 5.Скласти план росту бугайців різних за живою масою, напрямку продуктивності і скороспівості.
- 6.Вивчити вимоги державного стандарту (ГОСТ 5110-87) про технічні умови для забою великої рогатої худоби.
- 7.Вивчити вимоги державного стандарту (ГОСТ 28425-90) про шкіряну сировину великої рогатої худоби.

Література

1. Рубан Ю.Д. Технологія виробництва молока та яловичини./Ю.Д.Рубан, С.Ю.Рубан. Підручник, 3-е видання. – Харків: Еспада, 2011. – 800 с.
2. Технологія виробництва молока та яловичини /В.І. Костенко, Й.З. Сірацький, Ю.Д. Рубан та ін. Підручник. – К.: Аграрна освіта, 2010. – 530с.
3. Костенко В.І. Технологія виробництва молока і яловичини: практикум/ В.І.Костенко. – К.: Агроосвіта, 2013. – 456 с.
4. Клейменов М. И. Кормление молодняка крупного рогатого скота. - М.: Агропромиздат, 1987. - 271 с.